

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum, Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam Secularium quam Religiosorum

Tympe, Matthäus

[Köln], 1614

121. Labores constanti animo perferre & nullos reformidare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)

SIGNVM CXXI.

Labores grauissimos constanti animo perferre.

Mirum est quoniam modo *Augustinus* *Steuclus* Eugubinus siue Iguinus (Catholicus regularis congregationis S. Saluatoris Episcopus Kisami sedis Apostolicæ Bibliothecarius) ex satis honestis parentibus ortus, vitam egenis, vt vix haberent vbi pedem ponerent in suo) sustentandæ vitæ causa eam parciter agens, ferreoque pectine dies ac noctes lanam carpens in tantum nihilominus vitam euaserit.

v. locum de otio. Insignis patientia, studii, labor. An. 1540.

Quin & cum deformi esset corpore, atque omnibus maximo odio haberetur, pugnis & verberibus electus è pauperi casa, siue potius gurgulio, sub dio quavis tempestate somnum capere cogebatur, quod vitæ genus vsque ad duos vtriusque ætatis annos æquissimo animo tulit.

V. Epistolâ P. Francisci Xaverij ad otiosos.

Quin de in ordinem S. Saluatoris cooptatus cum vix pene omnibus esset, necasse qui posset lucernam, ad quam noctu lucubraretur, summa animi contentione cuncta superata. Quamobrè de multa nocte è lecto surgens & templi contectus in templum descendens ad huiusmodi, septennio integro oë literarum genus vorat. Et quidem eius virtus, atq; discendi desiderium religionis sui ordinis nota esse cœperat, quando in admiratione ludibrio, cauebât, ne tam

tus vir nimio studio se conficeret. Is retrogratione n
 bat occulte agere quod agebat. Linguas, *Deus co*
 Græcam, Hebraicam, Arabicam, Syriacam *quo comm*
 tias omnes philosophiam in primis & *Deus*
 giam perdidit, unde ad præclara Ecclesiam
 nera, siue ad Episcopatum in insula Creta *Or*
 est, &c. Libri, quos posteritati reliquit *nam A*
 mos sunt distincti: V. apparatus sacrum *no me*
 Possuini. *brofui*

2. Venerab. Beda tria per omnem vitam *adum*
 familiaria. *Orare, scribere, docere, & quia*
 disciplinarum genere excelluit, in proce *edita*
 apud eius sæculi doctiores abijt, *homine*
 mo orbis angulo (in pago Iaru seu Giruico *habebat*
 vniuersum orbem suo ingenio perstrinxisse. *) &c.*

Floruit

An. 1340.

V. Iosephū

Pamphilū.

3. Henricus de Vrimaria Germanus, *Mille &*
 Augustiniani, ab omni procul otio *ait lo*
 verborumque vanitate, nunquam a *numera*
 terarum & oratione cessabat, nisi *es nos*
 in re vtiliter occupatus: illudque in ore *scripsi*
 ter habebat, quod quando orabat ipse *Deo*
 quando studebat Deus sibi loquebatur: *Cum*
 filium aut doctrinam impendebat, aut *negat*
 disponebat, ipse de Deo & propter *Deum*
 tur. *filio r*

Cum benignissimus Deus ipsi vellet *Ecce*
 quem post laborem, ac prius per bienn *refectu*
 uibus eum, renum & vesicæ doloribus *quebat*
 quoque ac stranguriæ passionibus *6. De*
 gasset, ipse vero tandem ad cœlestem *anum*
 migraturus, sacramenta Christi religio *anum*
 cepisset, oculis ad cœlum erectis, hac *um C*

Is vero in oratione maxima pronunciauit: *in manus tuas Pa-*
nguas, Deus commendo spiritum meum: in manus tuas Fili
us commendo spiritum meum: in manus tuas spiritus
is & Thome. Deus commendo spiritum meum. Quibus dictis
a Ecclesia Deo reddidit animam.

Origenes Alexandrinus ob indefatigabile *V. Signum*
studium Adamantij & Chalcenteri, hoc est, ænei *126.*

nomine est assequutus. Huic commentanti
Ambrosius Alexandrinus, vir ut nobilis ita ad-
modum diues, membranas, notarios, vi-
s & quibus omnia que huic rei necessaria erant abunde
in processu ditabat, nihil non faciens quo felix illud
genium ad scribendum prouocaret. Hunc er-
rabat Ergodictin (operis pensum exigen-

sisse).
Mille & eo amplius tractatus, quos in Eccle-
siis locutus est, ait Sanctus Hieronymus edidit,
innumera præterea commentarios, &c.
si quis nostrum potest tanta legere, quanta ille
in ore descripsit? Hæc Hieron. ad Pammachium &
Deo gratiam.

Apostolus Petrus vniuersi gregi cura adstri- *Vniuersi*
ctus, seu cui vniuersa gregis cura à Domino com- *gregem pa-*
missa erat, ut omnibus prospiceret. Officio & *storali re-*
consilio non deerat, peragrabat prouincias, inui- *gimine gu-*
dit Ecclesias, & omnes que sunt vniuersalis *bernabat.*
officij functiones pastoralis sollicitudine ex-
ercebatur & consumebar.

De S. Pauli itineribus v. c. 16. Act. de labore *Paulus fa-*
annuum eiusdem cap. 18. Testatur ipsemet se *ber taber-*
annuum suarum artificio queritasse victum, non *naculorum*
annuum Corinthi, sed & alijs in locis vbi consiste- *Baron. An.*
ret, vt *Christi 52.*

Act 9. Dū ret, vt Thessalonix, Ephesi &c. (Act. 20.)
 transiret sui instituti rationem reddit cum ait: (2. Th.
 vniuersos v. 6.) Non inquieti fuimus inter vos, neq; gratia
 &c. manducauimus ab aliquo, sed in labore & fatigis
 1. Cor. 4. nocte & die operantes, ne quem vestrum gratia
 1. Thess. 2. Laboris non quasi nō habuerimus potestatem, sed vt nos
 stri. &c. formam daremus vobis ad imitandum nos &c.
 leuam occasionem captantibus dare ob
 ac dicendi Euangelij prædicationem fuisse
 stum pretextum, quæstus gratia circumueni
 bem, sibi à necessario quoq; cibo temper
 esse existimauit, & faciendis tabernaculis
 ad cœlestia construenda, tabernacula terræ
 est, inquit Orig. Hom. 17. in lib. Num.

7. Idem à Barnaba quoq; inuolabiliter
 uatū scribens ad Cor. Ep. 1. c. 9. declarat ac

Cur Pau- rum rationem: Omnia sustinemus ne quod
 lus nobili- lum demus Euangelio Christi. Complures autē
 tate insti- ni tradunt communem quandam legem
 gnis & cru- ptam fuisse illis, qui sacras vellent literas
 ditione ri, vt manuale (manuum) quodpiam
 prastans addiscerent, quo victum quærerent (ne peccarent
 opificium, quod ex- essent ad peccandum.)
 erceret di- 8. Hinc nec ceteri Apostoli opus manuum
 dicerit. termiserunt, cum locus & tempus id conueniens
 nam & alios ad hoc ipsum faciendum hortati sunt.

Li. 2. Con- Apud Clementem enim hæc leguntur:
 stit. c. 17. Ecclesia iuuenes estis, curate in omnibus rebus
 sedulo ministrare, cum omni sanctitate operari
 cate, vt omni tempore & vobis & egentibus
 possitis, ne Ecclesiam Dei oneretis: etenim non
 cantas verbo Euangelij, subcistinas operas non negligeris

...nim ex nobis piscatores sunt, alij serrarum artifi-
... alij agricolae, nec vnquam otiosi sumus. Iustinianus
... ait de vit. CHRISTI: Pudor ille in vi-
... uis, vereamur si ipsi manibus nostris opus feceri-
... &c.

9. Epiphanius scribit antiquitus multos S. Sa- *Hier. 80.*
... dotes proprijs manib. fuisse operatos, qualem
... tandem iuxta proportionē dignitati & Ec-
... clēsticæ curæ assiduitati conuenientē reperirēt
... tem: quo cum verbo & prædicatione (inquit) conscien-
... tiosa gaudeat. dum etiam per manus proprias fructum
... & sibi ipsi suppeditat, fratribusq; ac indigentibus
... operit ministerij fructum.

10. Idem & de Monachis omnibus id ipsam *Ibid.*
... laborantibus hæc scribit. Laborant proprijs manibus
... ad auxiliandum etiam indigentibus, quemadmodum
... in singulis monasterijs, tum in Aegyptiorum regio-
... ne, tum in alijs omnibus sic laborant ad iustitias, velut
... in manibus quidem habentes ceram opificij, in ore
... roscas mellis, cum propria hymnifera voce uni-
... versorum Dominum iuxta proprium sensum lau-
... dant.

11. S. Augustinus egregium scripsit commenta- *C. 14. 15. 16.*
... tulum de opere Monachorum, quo acriter in-
... uectus est in vagos & desidiosos Monachos, opera
... manuum præmittentes, qui tamen eius vide-
... tur esse sententiæ, ut non semper vel ubiq; Paulus
... operatus sit manibus suum artificium, sed cum
... prædicatione verbi daretur otium, cætero au-
... tem tempore non tantum ab offerentibus ac-
... cepisse, id exposcente necessitate, sed etiam li-
... teris suis id præcepisse pro alijs faciendum, ut cum

scribit ad Galatas : *Communicet qui catechizat in omnibus bonis : re-
collectam faciendam indicit Ecclesiis Mace-
doniæ, & Antiochiæ, & Achaïæ pro fratribus
in Iudæa agentes paupertate grauissima pre-
rentur.*

Nicoph. li. 1. c. 34. li. 2. c. 34. 12. *Lucam* Euangelistam arte picturæ
spiritualibus negotiis fatigatum remittentem
sueuiffe accepimus. Romæ duæ imagines
tur altera Christi in sancta sanctorum, altera
Mariæ Virginis in Ecclesia quæ Mariæ
dicitur eas ab ipso pictas ferunt, &c.

Athan. 13. Antonius Abbas hominum ad se con-
uentium frequentia inquietatus relicto ma-
ritimo vltiorem eremum petijt, ac ne frater
etiam ipsi deferendo vexarentur (tridui enim de ar-
nere ab eis distabat) terram coluit, semina
que fecit, & oluscula plantauit, vt etiam
inuisendi gratia eo accessissent ad conuen-
satis esset. Si quid insuper otij suppeteret
las de palmarum folijs texebat. Idem soliti
tædio affectus, cum dubius animi æstua-
mare cœpit: *Saluari cupio Domine & esse
ziones meæ mihi aduersantur.* Mox vbi
prodijt, conspexit hominem monachali
succinctum, nunc calathos texentem, nunc
randum procumbentem, & ab eodem
Sic tu age Antoni, sic enim agendo saluaberis. Cum
hæc dicens disparuisset, angelum Dei
lexit, ac deinde operum orationumq;
mitu eius diligenter seruauit.

14. S. Hieronymus non ieiunia solum ad carnis
 appetus infrenandos adhibuit, sed & iuge stu-
 dium litterarum, seu assiduam laborem, sic enim
 Rusticum scribit: Dum essem iuuenis & solitudinis
 deserti vallarent, incensua vitiorum ardoremque
 a ferre non poteram, quam cum crebris ieiuniis
 gerem, mens tamen cogitationibus assuabat. ad qua
 mandam cuidam fratri, qui ex Hebraeis crediderat,
 discipulam dedi, ut post Quintiliani acumina, Ci-
 ceronis fluuios, grauitatemque Frontonis & lenitatem
 Alphabetum discerem, & stridentia anhelantia-
 verba meditarer. Quid ibi laboris insumserim,
 ad sustinuerim difficultatis, quoties desperauerim, quo
 ad secessauerim, & contentione discendi rursus inceperim
 iusto magis conscientia, tam mea qui passus sum, quam eorum
 cum duxerunt vitam. Et gratias ago Deo meo
 de amaro flumine litterarum dulces fructus carpo.
 t, semper de Aegyptiorum monasteriis idem scribit: Aegy-
 ptiorum monasteria hunc morem tenent, ut nullum abs-
 que opere labore suscipiant, non tam propter victus ne-
 cessitatem, quam propter animae salutem, ne vagetur
 in somniosis cogitationibus mens.

15. Idem docet Ioan. Cass. libro de Spiritu a-
 sancto 10.22. addes c.24. exemplum Abbatis Pauli
 ubi dicitur Patres probatissimi, qui singulis annis om-
 nino opus manuum suarum (hoc est folia palmarum
 manantium suum collecta) supposito igne concre-
 tabat, pro sola, ut loquitur, Purgatione cordis & co-
 gnationum soliditate, ac perseuerantia cella, vel acce-
 dit ipsius victoria & expugnatione.

16. Abbas Pambo cum esset moriturus in
 ipsa hora excessus dicitur dixisse: Ex quo veni in hunc
 locum

Pallad. in
 hist.

Laus. c. 10.

Ii § locum

locum solitudinis & meam edificavi cellam, & habitavi, nulla fuit dies qua non aliquid operis fecerim manibus, nec memini me ab aliquo panem gratia comedisse, &c.

In vitis pp. 17. Ioannes Abbas qui in Thebaidis vitam duxit, singulis Dominicis diebus per angelo delato se sustentasse perhibetur, & in aliis vero diebus fiscellas texendo victum parauerat.

Pallad. hist 76. Scabell. le. 2. c. 9. 18. Serapionis Abbatis Monachos ita comendasse fuisse accepimus, ut manuum mercede sibi alimenta conquirerent. Eisdem cum in agris pestiua messis esset rusticis operam locare, quid stipis inde exegissent totum indigentibus (hisque maxime qui vinculis publicis arctati) erogare atque distribuere consuevit.

In vitis pp. 19. Danieli Ægyptio Abbati & Presbytero Scythioto monasterio degenti, sicuti factum quid operis post spirituales labores libenter, quæ confecerat, ad vicium aliquem deferendum ditare rubori non fuit. Pretium omnibus dilargiebatur, eleemosynas de propriis rebus impendens.

Metaphr. 20. Arsenius Abbas dum opus faceret, lacrimas effundebat, quia longe aliud cogitabat (terrena & cœlestia) quam quod manibus fabricaret.

Cass. de gest. stu c. 38. 21. De Archebio Cassianus refert, quod huc in cœnobio cum fratribus versaretur, quod quibusdam horis exercebantur sibi edocendo, pro matre creditori satisfecit, cum inopia inoptam soluendo non esset. Deinde solitudinem institutum securus, cum in insula Nili vitam duceret.

Cap. 37.

illiano eo aduentanti, atq; ibidē inter Anachoritas residere cupienti, cellam cū suppellectili donobrutit se inde transmigrare velle dicens, post quos aūt dies reuersus alterā multo labore sibi construxit, mox & illam simul cum instrumento ad se eo appulsis concessit, & iam tertiam sibi potestatem moliebatur, hanc etiam datus si habitatio inuenisset. Tali liberalitate aduenas ad seruitutem Dei inuitabat.

In vitis pp.

22. Cum Pacomio Abbate in quodā Thebaidis monasterio mille quingenti Monachi erant, oēs manibus sibi victum comparantes, ita vt et extra monasteriū pauperibus elemosynæ subsidia mitterent. Plurima inter eos erant artificū opera, & necessitatis & exercitij gratia, vt edomita assiduis peregrinationibus caro disceret seruire spiritui.

23. Apud Syluanum Abbatem in Scythioto monasterio quidam hospitatus cū fratres eius multitudine manibus operantes vidisset, eam sollicitudinem quasi rem superfluam cauillatus. *Maria*, inquit, *optimam partem elegit sedens secus pedes Domini et audiens verbum illius.* Post hæc cum hora cœnæ ex industria ipsum non vocassent, vbi cœnatum est, miranti ac quærenti cur ita se prætermisissent? Abbas respondit ratos fuisse ipsi qui se totum spiritualem profiteretur, cibo potuq; minime opus esse. Tunc illo errorem confitente subiunxit. Scias igitur Mariam etiam Marthæ ministerio indigere, auxilioque iuari.

24. Dorotheus in desertis Ægypti Abbas minimo somno indulgens noctis quoq; partē operi manuum

hist. trip. li. 8. c. 1.

manuum dabat contexens sportulas, in
pides conuehebat, & cellas ædificabat, quibus
habitare volentibus vltro offerebat. Spontas
autem diuenditis pretium omne indigentibus
donabat.

Ho. 17. in
Euang.
V. signa de
horis cano-
nicis & de
negotii sa-
culi.

Greg. Mag. ait. Quid nos pastore agimus, qui
cedem consequimur & tamen operari nequaquam
mus: fructus quippe Ecclesia in stipendio quotidiano
pimus, & tamen pro Ecclesia minime laboramus:
mus cuius damnationis sit sine labore hic mercedis
boris percipere. Ecce ex oblationibus fidelium
illa in stipendium animarum sumimus, quæ pro
dis peccatis suis fideles obtulerunt, nec tamen curam
cata eadem vel orationis studio, vel prædicatione
sterio, vt dignum est, insudamus. Nulla animarum
querimus, ad nostra quotidie studiavacamus, tamen
cupiscimus. Hæc S. Greg. Optimus autem clericorum
labor est conuersari semper in celo, & conuersari
cum Deo & sanctis, vel de Deo & sanctis, &
semper agitare vel altissima & diuina, vel
vel quæ odium vitiorum & amorem virtutum
ingenerent.

SIGNVM XXII.

Ob sua & aliorum peccata lacry-
mari.

Christus Luc. 19. peccatum (non mortuum)
Cuitatis Hieros. defleuit Ioan. c. 2. n. 17. dicitur
bunt Sacerdotes, &c. Præmia pliarum lacrymarum